انجمن آبخيزداري ايران

خبرنامه شماره (۲۸)

تابستان و پاييز ۱۳۸۷

كرج، بلوار شهيد چمران، دانشكده منابع‌طبيعي دانشگاه تهران،
انجمن آبخيزداري ايران
تلفكس: ۰۲۶۱-۲۲۵۳۴۰۸ كدپستي: ۳۱۵۸۵-۴۳۱۴
پست الكترونيكي: wmseir@gmail.com

بحث روز:

ادامه بحث تعاريف خشكي و خشكسالي:

تعريف خشكسالي از ديدگاه كشاورزي

از ديدگاه كشاورزي زماني كه رطوبت خاک از نياز واقعي محصول كمتر باشد و منجر به خسارت در محصول شود، خشكسالي اتفاق افتاده است. چون نياز آبي گياهان با هم متفاوت است، بنابراين مفهوم خشكسالي از ديدگاه كشاورزي براي محصولات مختلف يكسان نمي‌باشد. از ديدگاه كشاورزي، درجه خشكسالي به روش پنمن مانتيث و روش باران موثر انجام مي‌شود. خشكسالي كشاورزي معمولاً بعد از خشكسالي هواشناسي و قبل از خشكسالي هيدرولوژيک اتفاق مي‌افتد و كشاورزي معمولاً نخستين بخش اقتصادي است كه تحت تاثير خشكسالي قرار مي‌گيرد.

تعريف خشكسالي از ديدگاه اجتماعي و اقتصادي

از ديدگاه اجتماعي و اقتصادي خشكسالي يعني زماني كه كمبود آب براي نيازهاي بشر موجب نابهنجاري اجتماعي و اقتصادي شود. به منظور به حداقل رساندن خشكسالي، انتقال مديريت بحران به مديريت ريسک امري اجتناب ناپذير است. براي نظارت و ارزيابي خشكسالي، شاخص‌هاي خشكسالي از اهميت به خصوصي برخوردار مي‌باشند.

تعريف خشكسالي از ديدگاه زيست‌محيطي (اثرات خشكسالي بر اكوسيستم)

بر اساس اين ديدگاه خشكسالي بر مرتع، گياه و خاک قابل بررسي است:

اثرات خشكسالي بر مرتع: ۱- فشلافي: تاثير خشكسالي متوسط بوده ولي توليد به شدت كاهش مي‌يابد. ۲- ميان‌بند: تاثير خشكسالي متوسط بوده ولي توليد كاهش مي‌يابد. ۳- ييلاقي: تاثير خشكسالي شديد بوده ولي توليد كمتر كاهش مي‌يابد.

اثرات خشكسالي بر گياه: ۱- كاهش طول دوره رشد ۲- كاهش طول دوره فصل چرا ۳- افزايش فشار چرا ٤- كاهش ذخيره غذايي گياهان ٥- كاهش خوشخوراكي گياهان ٦- كاهش ارزش غذايي گياهان ۷- كاهش زادآوري گياهان ۸- افزايش گياهان مهاجم ۹- افزايش رقابت گياهان براي رسيدن به آب

اثرات خشكسالي بر خاک: ۱- كاهش مواد غذايي موجود در سطح خاک ۲- افزايش فرسايش بادي و آبي ۳- كاهش نقل و انتقال مواد غذايي در خاک ٤- افزايش طوفان‌ها در سطح خاک (گردبادها) ٥- تخريب ساختمان خاک ٦- تخريب بافت خاک.

در ارائه راهكارها سوالات زير مي‌توانند مطرح شوند:

- آيا خشكسالي بليه‌اي غيرقابل برخورد است؟
- آيا بايد از خشكسالي گريخت؟
- آيا خشكسالي قابل مقابله است؟
- آيا مي‌توان آن را مديريت نمود؟

تنها راه: تعديل اثرات خشكسالي با اعمال مديريت مناسب

مديريت شرايط خشكسالي چيزي نيست مگر مديريت شرايط نرمال

ديدگاهاي مديريت خشكسالي

- مديريت خشكسالي بر اساس مرحله وقوع (قبل، حين و بعد از خشكسالي)
- مديريت ۱۰ مرحله‌اي خشكسالي
- مديريت بر مبناي چرخه بلاياي طبيعي

مدل برنامه‌ريزي براي مديريت خشكسالي:

مدل ۱۰ مرحله‌اي براي مديريت خشكسالي براي اولين بار در سال ۱۹۹۰ در آمريكا ارائه گرديد و حاصل تحقيقي است كه در آمريكا با حمايت مالي بنياد علوم انجام شد.

- مرحله ۱: انتخاب گروه ضربت خشكسالي
- مرحله ۲: بيان اهداف و كاربرد برنامه‌هاي خشكسالي
- مرحله ۳: دعوت از تمامي سازمانها و افراد ذينفع و حل تضادها (منافع)
- مرحله ٤: فهرست‌بندي منابع و شناسايي گروه‌هاي در معرض خطر
- مرحله ٥: توسعه ساختار سازماني و آماده كردن برنامه خشكسالي
- مرحله ٦: پيوند زدن علم و سياست و پوشاندن خلل سازماني
- مرحله ۷: برنامه پيشنهادي را در معرض عموم قرار دادن و ارزيابي واكنش‌ها
- مرحله ۸: اجراي برنامه
- مرحله ۹: راه‌اندازي برنامه‌هاي آموزشي
- مرحله ۱۰: ارزيابي پس از خشكسالي

كتاب‌هاي جديد انجمن:

انجمن آبخيزداري ايران با مساعدت و همراهي معاونت آبخيزداري سازمان جنگلها، مراتع و آبخيزداري كشور و كميسيون ملي يونسكو در ايران، همزمان با شصتمين سالگرد تاسيس اين كميسيون، كتاب‌هاي زير را كه حاصل فعاليت اعضاء كميته تخصصي فرسايش و رسوب معاونت آبخيزداري در دوره ششم (۸۷-۸۵) مي‌باشد چاپ و منتشر نموده است. علاقمندان براي تهيه كتاب با دفتر انجمن مكاتبه نمايند.

كتاب اول تحت عنوان "حفاظت خاک و آب در آبخيزهاي جنگلي" به همت آقاي دكتر سيدحميدرضا صادقي و خانم مهندس بنفشه يثربي و با همكاري دكتر ناصر طالب‌بيدختي، دكتر صابر شاهويي، دكتر مجيد صوفي و مهندس فرهاد بهبودي در ۱۰۷ صفحه تدوين و تاليف گرديده است. در اين كتاب مراحل گام به گام اصول مهندسي حفاظت خاک و آب در اراضي جنگلي تبيين گرديده است.

كتاب دوم با عنوان "روش‌هاي سنتي حفاظت خاک و آب در ايران" به همت آقايان مهندس محمود عرب‌خدري و مهندس كورش كمالي و با همكاري دكتر سيدحميدرضا صادقي، دكتر مجيد صوفي، دكتر عبدالكريم بهنيا، دكتر ناصر طالب‌بيدختي و مهندس فرهاد بهبودي تاليف شده است. در اين كتاب سوابق تجربي و دانش بومي ايرانيان در زمينه حفاظت آب و خاک گردآوري و ارائه شده است.

فراخوان پنجمين همايش ملي علوم و مهندسي آبخيزداري ايران

مديريت بلاياي طبيعي

برگزار كنندگان:

دانشگاه علوم كشاورزي و منابع طبيعي گرگان

انجمن آبخيزداري ايران

زمان: دوم و سوم اردیبهشت ۱۳۸۸

مكان: دانشگاه علوم كشاورزي و منابع طبيعي گرگان

مقدمه

حفاظت، بهره برداري و مديريت پايدار منابع آبخيز بمنظور تامين نيازهاي جمعيت رو به رشد از اولويت‌هاي مهم در دهه‌هاي اخير بوده است. سيل، خشكسالي، حركات توده‌اي، طوفانهاي شن و ماسه و ساير بلاياي طبيعي همه ساله خسارات فراواني را به منابع آبخيز (آب، خاک، گياه و ...) وارد نموده و روند فرسايش خاک را تسريع مي‌نمايد.

نقش آبخيزداري بعنوان يک سيستم مديريتي، در قالب مديريت جامع آبخيزها با مشاركت ساكنين حوزه‌هاي آبخيز، در حفاظت آب، خاک، گياهان و جانوران و همچنين در بهبود شرايط زندگي و وضعيت اقتصادي جوامع بالادست و پايين دست و ... مورد قبول اغلب دست اندركاران و تصميم‌گيران واقع شده است. با اين رويكرد در سال‌هاي اخير اعتبارات مناسبي به انجام اين فعاليت‌ها اختصاص يافته است. ادامه روند اين فعاليت‌ها، به آگاهي و اطلاع از دست آوردهاي علمي و ارزيابي آنها نياز دارد. در اين راستا انجمن آبخيزداري ايران و گروه آبخيزداري دانشگاه علوم كشاورزي و منابع‌طبيعي گرگان با همكاري سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخيزداري، مركز تحقيقات حفاظت خاك و آبخيزداري كشور، شركت مديريت منابع آب ايران، شركت آب منطقه‌اي گلستان و معاونت برنامه‌ريزي استانداري گلستان اقدام به برگزاري «پنجمين همايش ملي علوم و مهندسي آبخيزداري ايران» با محور مديريت بلاياي طبيعي نموده است.

اهداف همايش

- تبيين جايگاه آبخيزداري در كاهش، پيشگيري و كنترل خسارات و پيامدهاي ناشي از بلاياي طبيعي
- نقش آبخيزداري به عنوان عامل افزاينده در نسبت سود به هزينه اعتبارات استاني
- تبادل اطلاعات علمي بين كارشناسان و پژوهشگران، بخش آموزش، اجراء و تحقيقات آبخيزداري كشور

محورهاي اصلي همايش

۱- آبخيزداري، خشكسالي
۲- آبخيزداري، سيل
۳- آبخيزداري، حركتهاي توده‌اي
٤- آبخيزداري، طوفان‌هاي ماسه‌اي
٥- آبخيزداري، تغيير اقليم و كاربري اراضي
٦- آبخيزداري و سلامت منابع آب و خاک
۷- احياء بيولوژيک آبخيزها، آبراهه‌ها و رودخانه‌ها
۸- جامع‌نگري در مديريت حوزه‌هاي آبخيز
۹- مديريت حوزه‌هاي آبخيز جنگلي

راهنماي تهيه و ارسال مقاله

ـ اصل مقاله حداكثر در ۱۲ صفحه شامل: مقدمه، روش تحقيق، نتايج، بحث و نتيجه‌گيري و منابع مورد استفاده (طبق فرمت تدوين مقالات مجله علوم و مهندسي آبخيزداري ايران) تنظيم و از طريق آدرس پست الكترونيک همايش wmconf5@gmail.com ارسال گردد.

ـ اطلاعات تكميلي بر روي سايت دانشگاه با نشاني www.gau.ac.ir و يا سايت انجمن آبخيزداري ايران با نشاني www.wmsi.ir موجود مي باشد.

تاريخ هاي مهم

- زمان برگزاري همايش: دوم و سوم اردیبهشت ۱۳۸۸
- آخرين مهلت پيش ثبت نام: اول دي ماه۱۳۸۷
- آخرين مهلت ارسال مقالات كامل اول دي ماه ۱۳۸۷
- اعلان نتايج داوري مقالات: اول بهمن ماه۱۳۸۷
- مهلت ارسال مقالات پذيرفته شده: دهم اسفند ۱۳۸۷
- ثبت‌نام نهايي تا تاريخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۵

تذكر: بعد از تاريخ فوق هزينه ثبت‌نام ۲۰ درصد افزايش خواهد يافت.

- هزينه‌ها

الف ـ حق ثبت نام:

- اعضاء انجمن آبخيزداري ايران ٤۰۰/۰۰۰ ريال و ساير شركت‌كننده‌ها ۸۰۰/۰۰۰ ريال
- دانشجويان عضو انجمن آبخيزداري ايران ۲۰۰/۰۰۰ ريال
- ساير دانشجويان شركت‌كننده ٤۰۰/۰۰۰ ريال

ب ـ اقامت:

- هتل ۱٥۰۰۰۰ ريال به ازاء هر شب
- مهمانسرا ٦۰/۰۰۰ ريال به‌ازاء هر شب
- حق ثبت‌نام بابت ۲ وعده ناهار و ميان وعده‌ها، هداياي انجمن، كتابچه چكيده مقالات همايش وCD حاوي فايل مقالات همايش مي‌باشد.

از شركت‌كنندگان تقاضا مي‌شود مبالغ مربوط به هزينه‌هاي مذكور را به حساب شماره ۰٥۳۹۹/۹ بانك ملت شعبه دكتر فاطمي (تهران) كد ٦۷۰۲٥ به نام انجمن آبخيزداري ايران واريز و تصوير فيش مربوطه را از طريق پست الكترونيكي همايش و يا به نشاني دبيرخانه ارسال فرمايند.

نشاني دبيرخانه همايش: گرگان- خيابان شهيد بهشتي- دانشگاه علوم كشاورزي و منابع طبيعي گرگان- دانشكده مرتع و آبخيزداري- دبيرخانه همايش- كد پستي: ٤۹۱۳۸-۱٥۷۳۹

تلفكس: ۰۱۷۱۲۲٤٥۸۸٦ تلفن: ۰۱۷۱۲۲٤٥۹٦٥

پست الكترونيكي: wmconf5@gmail.com

ثبت‌نام بصورت آنلاين از طريق آدرس **www.gau.ac.ir** انجام مي‌گردد.

مدارک لازم جهت عضويت در انجمن آبخيزداري ايران:

- فرم تكميل شده تقاضاي عضويت
- كپي آخرين مدرک تحصيلي
- اصل فيش بانک واريز حق عضويت
- يک برگ فتوكپي شناسنامه و يک قطعه عكس ٤*۳
- كپي كارت دانشجويي (در صورت دانشجو بودن)

پرسشنامه تقاضاي عضويت در انجمن آبخيزداري ايران

نام خانوادگي: نام:
شماره شناسنامه و محل صدور: سال و محل تولد:
نام پدر: آخرين مدرك تحصيلي:
رشته: سال و محل اخذ:
شغل فعلي (نوع شغل و سمت ذكر شود)
نشاني پستي منزل:
تلفن: تلفن همراه:
آدرس پست الكترونيک:
نشاني پستي محل كار:
تلفن: نمابر:
شماره و تاريخ رسيد و بانك حواله كننده حق عضويت:
مبلغ پرداختي:
تاريخ تكميل پرسشنامه: امضاي متقاضي:

اين قسمت توسط سازمان متبوع متقاضي كه داراي مدرك تحصيلي پايين‌تر از كارشناسي ارشد (فوق ليسانس) مي‌باشد تكميل شود.

الف) گواهي مي‌شود: متقاضي با مشخصات بالا در تاريخ تكميل اين پرسشنامه بعنوان:
در دانشكده/ مؤسسه/ سازمان: در رشته:
مشغول به كار بوده است.
نام و نام خانوادگي، سمت و امضاء مسؤل مستقيم:
محل مهر دانشكده/ مؤسسه/ سازمان:

ب) گواهي مي‌شود: متقاضي با مشخصات بالا در تاريخ تكميل اين فرم دانشجوي رسمي رشته..... دانشكده .....
دانشگاه ..... مي‌باشد.
نام و نام خانوادگي و امضاء مسئول بخش يا گروه:
محل مهر بخش يا گروه

درخواست:

از اعضايي كه مايل به تمديد عضويت خود مي‌باشند درخواست مي‌شود ضمن پرداخت حق عضويتهاي معوق به حساب جاري ۰٥۳۹۹/۹ بانک ملت شعبه ميدان فاطمي، كد شعبه ٦۷۰۲٥ فرم زير را تكميل و همراه با رسيد بانكي به آدرس دبيرخانه ارسال نمايند.
جهت تسهيل امكان ارتباط؛ تكميل اين فرم توسط اعضاء قديمي ضروري است.

نام و نام خانوادگي:	تاريخ تولد:
محل كار:	مسئوليت:
سابقه كار:	تلفن محل كار:
شماره تلفن همراه:	دورنگار (فاكس):
پست الكترونيك:	
آدرس محل كار:	
مدراك تحصيلي:	رشته تحصيلي:
محل اخذ مدرك:	آشنايي با زبان انگليسي:
سابقه فعاليت‌هاي اجرايي يا آموزشي يا پژوهشي:	
زمينه‌هاي تجربي و تخصصي مورد علاقه:	
اينجانب ..... ضمن تكميل مورد فوق درخواست عضويت در انجمن آبخيزداري را دارم.	